

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIJSKI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o O 029928 24 GŽ
Brčko, 28.5.2024. godine

Apelacijski sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudaca Šejle Drpljanin, kao predsjednice vijeća, Roberta Jovića i Srđana Nedića, kao članova vijeća, u ostavinskom predmetu iza umrlog H.Lj. iz B., odlučujući o žalbi zakonske nasljednice M.Lj.2 iz B., zastupane po opunomoćeniku Osmanu Mulahaliloviću, odvjetniku iz Brčkog, izjavljenoj protiv rješenja o nasljeđivanju Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o O 029928 22 O 2 od 9.11.2023. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 28.5.2024. godine donio je sljedeće

R J E Š E N J E

Žalba zakonske nasljednice M.Lj.2 iz B. se UVAŽAVA, rješenje o nasljeđivanju Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o O 029928 22 O 2 od 9.11.2023. godine UKIDA i predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovni postupak.

Obrazloženje

Rješenjem o nasljeđivanju Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o O 029928 22 O 2 od 9.11.2023. godine (u daljnjem tekstu: prvostupanjsko rješenje ili ožalbeno rješenje) odlučeno je na sljedeći način:

„Zaostavština iza umrlog H.Lj., sina N. iz B., rođenog ... godine, a umrlog ... godine bez izjave posljednje volje, državljanin Bosne i Hercegovine.

I. - Utvrđuje se da zaostavštinu čine NEKRETNINE upisane u:

- zk. ul. broj 3919 k.o. B. 3 sa 1/1
- zk. ul. broj 1341 k.o. B. 3 u vlasništvu Brčko distrikta BiH, gdje se u teretnom C listu uknjižuje pravo građenja na nekretninama upisanim u A listu u korist H.Lj.

II. - Zaostavština iza umrlog ostavioca uručuje se na osnovu Zakona o nasljeđivanju njegovim zakonskim nasljednicima:

1. sinu M.Lj.1 iz B., ul. ..., JMBG ... sa dijelom od 1/4
2. kćerki M.A. iz B., ul. ..., JMBG ... sa dijelom od 1/2
3. kćerki S.Č. iz B., ..., JMBG ... sa dijelom od 1/4

III. - Obavezuju se nasljednici da plate taksu na nasljeđe u iznosu od 100,00 KM, srazmjerno visini nasljednog dijela i to na žiro račun 552-000-18267624-57 kod Addiko Bank a.d. Banja Luka, filijala Brčko, primalac DRT Brčko distrikt BiH, vrsta

prihoda 722221, budžetska organizacija 1202001, opština 099, u roku od 8 dana od dana pravosnažnosti rješenja pod prijetnjom prinudne naplate takse uvećana za 50%.

IV.- Po pravosnažnosti ovog rješenja, isto će se dostaviti Registru zemljišta Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.“

Protiv navedenog rješenja zakonska nasljednica M.Lj.2 (u daljnjem tekstu: žaliteljica) pravovremeno je izjavila žalbu zbog „pogrešne primjene materijalnog prava iz odredbe člana 241 stav 3 Zakona o nasljeđivanju Brčko distrikta BiH“ sa prijedlogom da ovaj sud „žalbu uvaži, prvostepeni rješenje preinači, te žaliteljicu M.Lj.2 proglasi nasljednikom iza umrlog H.Lj.“.

Nakon što je ispitao prvostupanjsko rješenje u smislu odredbe članka 345. a u svezi sa člankom 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09 i 52/10, u daljnjem tekstu: Zakon o parničnom postupku ili ZPP) i u svezi sa odredbom članka 2. stavak (1) Zakona o izvanparničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 5/01 i 36/17, u daljnjem tekstu: Zakon o izvanparničnom postupku) ovaj sud je odlučio kao u dispozitivu, a iz razloga koji slijede.

Žalba zakonske nasljednice M.Lj.2 je utemeljena.

Iz obrazloženja ožalbenog rješenja kao i stanja spisa predmeta u relevantnom dijelu proizilazi da je prvostupanjski sud utvrdio da je zakonska nasljednica M.Lj.2 dostavila u spis nasljedničku izjavu ovjerenu od strane Miodraga Pajića, bilježnika iz Brčkog od 1.12.2015. godine, prema kojoj se ista prihvatila svog zakonskog nasljednog dijela te da je isti ustupila M.Lj.3, ali prvostupanjski sud istu nije razmatrao, jer M.Lj.3 ne ulazi u krug zakonskih nasljednika. Također, prvostupanjski sud je utvrdio i to da je zakonska nasljednica M.Lj.2 dostavila u spis i nasljedničku izjavu ovjerenu od strane Satke Redžepović, bilježnika iz Brčkog od 5.5.2023. godine, prema kojoj se ista prihvatila svog zakonskog nasljednog dijela te da je isti ustupila zakonskoj nasljednici M.A. Pored navedenog, iz stanja spisa predmeta proizilazi da je na ročištu održanom dana 6.9.2023. godine opunomoćenik Osman Mulahalilović, odvjetnik iz Brčkog, kao vlastodavac zakonske nasljednice M.Lj.2 priložio punomoć od 15.9.2021. godine u kojoj je data nasljednička izjava (zakonske nasljednice M.Lj.2), kojom se ista prihvata svog zakonskog nasljednog dijela i da ostalim sunasljednicima ne osporava pravo na nasljeđe, pa kako je odredbom članka 139. Zakona o nasljeđivanju SR Bosne i Hercegovine propisano da je izjava o odricanju od nasljeđa ili o primanju nasljeđa neopoziva i kako ista na temelju odredbe članka 227. stavak (2) navedenog zakona te odredbe članka 123. stav (2) Zakona o izvanparničnom postupku mora biti ovjerena, prvostupanjski sud je zaključio da predmetna nasljednička izjava ne proizvodi pravno djelovanje, pa kako nasljednička izjava ovjerena kod bilježnika od 5.5.2023. godine ispunjava zakonsku formu i kako je ranije data (5.5.2023. godine), proizilazi da je ista starija u vremenu, a jača u pravu, odnosno da ista ima pravno djelovanje i kod toga da je nasljednička izjava od 15.9.2021. godine data na punomoć te da ista predstavlja izmjenu sadržaja u odnosu na nasljedničku izjavu ovjerenu kod bilježnika Satke Redžepović iz Brčkog, sud istu nije prihvatio, jer je nasljednička izjava (od 5.5.2023. godine) jednom data neopoziva, pa bi svako takvo slobodno raspolaganje nasljednika u smislu mijenjanja sadržaja nasljedničke izjave u ostavinskom postupku izazvalo pravnu nesigurnost i nemogućnost okončanja samog ostavinskog postupka u konačnici, slijedom čega je prvostupanjski sud, primjenom odredbe članaka 139. i 227.

stavak (2) Zakona o nasljeđivanju SR Bosne i Hercegovine uručio zakonski nasljedni dio M.Lj.2 shodno nasljedničkoj izjavi od 5.5.2023. godine M.A., da bi na ročištu održanom dana 26.10.2023. godine prvostupanjski sud uzeo nasljedničku izjavu od opunomoćenika zakonskog nasljednika M.A., u pogledu ustupljenih zakonskih nasljednih dijelova, odnosno da se ista prihvata i ustupljenih joj zakonskih nasljednih dijelova.

Obrazlažući žalbene razloge zbog kojih pobija prvostupanjsko rješenje, žaliteljica u bitnom navodi da je kao nasljednica dala valjanu ovjerenu nasljedničku izjavu kojom prihvata nasljeđe, a prvostupanjski sud pogrešno zaključuje da se žaliteljica može odreći nasljeđa u korist M.A. Ističe da je točno da je u nasljedničkoj izjavi od 1.12.2015. godine izjavila da ustupa nasljeđe M.Lj.3, ali taj dio nasljedničke izjave ne proizvodi pravno djelovanje shodno odredbi članka 123. stavak (3) Zakona o izvanparničnom postupku, dok pravno djelovanje ima samo nasljednička izjava od 1.12.2015. godine kojom se žaliteljica prima nasljeđa. Ukazuje da kada bi ostavinski postupak bio vođen pred sudom, sud bi sukladno odredbi članka 123. stavak (3) Zakona o izvanparničnom postupku upozorio žaliteljicu da se ne može odreći nasljeđa u korist M.Lj.3 koji nije nasljednik iza ostavitelja. U konačnom navodi da se jednom data nasljednička izjava ne može opozvati i to predstavlja temelj pravne sigurnosti u stjecanju imovine nasljeđivanjem.

Prije svega, valja podsjetiti da je odredbom članka 273. stavak (1) Zakona o nasljeđivanju Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 36/17, u daljnjem tekstu: Zakon o nasljeđivanju BD BiH) regulirano da se prava stranaka u svezi sa nasljeđivanjem cijene po zakonu koji se primjenjivao u času otvaranja nasljedstva, pa kako je H.Lj. dana ... godine preminuo kada je u smislu odredbe članka 160. stavak (1) navedenog zakona otvoreno njegovo nasljedstvo, to se u konkretnoj pravnoj stvari ima primijeniti Zakon o nasljeđivanju („Službeni list SR Bosne i Hercegovine“, broj 7/80 i 15/80, u daljnjem tekstu: Zakon o nasljeđivanju SR BiH) kao propis koji je vrijedio u trenutku otvaranja nasljedstva (smrti H.Lj.) i prema kojem se ostavinski postupak, u smislu odredbe članka 273. stavak (5) Zakona o nasljeđivanju BD BiH, do donošenja rješenja o nasljeđivanju pravilno i vodio.

Utemeljeno žaliteljica dovodi u pitanje pravilnost i zakonitost prvostupanjskog rješenja onim žalbenim navodima da je prvostupanjski sud pogrešno primijenio „odredbu člana 241 stav 3 Zakona o nasljeđivanju Brčko distrikta BiH“ („Lice koje je valjano dalo izjavu da prihvata naslijeđe ne može ga se više odreći“) a koja odredba je u bitnome sukladna odredbi članka 139. stavak (1) Zakona o nasljeđivanju SR BiH („Izjava o odricanju od nasljeđa ili o primanju nasljeđa ne može se opozvati).

Naime, iako prvostupanjski sud pravilno utvrđuje činjenicu da je zakonska nasljednica M.Lj.2 dostavila u spis ostavinskog predmeta nasljedničku izjavu ovjerenu od strane Miodraga Pajića, bilježnika iz Brčkog od 1.12.2015. godine, prema kojoj se ista prihvatila svog zakonskog nasljednog dijela a potom isti ustupila M.Lj.2, prvostupanjski sud pogrešno pravno tretira navedenu nasljedničku izjavu sa zaključkom da ista u cjelini nije pravno valjana zato što u sebi sadrži dio navoda o ustupanju zakonskog nasljednog dijela osobi kojoj se po zakonu ne može ustupiti nasljedni dio jer ne ulazi u krug zakonskih nasljednika.

Ovo iz razloga što je odredbom članka 139. stavak (1) Zakona o nasljeđivanju SR BiH jasno regulirano da se izjava o primanju nasljeđa ne može opozvati, pa kako je

zakonska nasljednica M.Lj.2 (prvu) nasljedničku izjavu dala pred bilježničkom dana 1.12.2015. godine i koja kao takva ispunjava uvjete forme iz članka 123. stavak (2) Zakona o izvanparničnom postupku, pri čemu iz sadržaja iste, u relevantnom dijelu proizilazi izjava zakonske nasljednice M.Lj.2 o prihvatanju svog nasljednog dijela („Ja M.Lj.2 (...) u ostavinskom postupku koji se vodi kod Osnovnog suda u Brčko distriktu BiH pod brojem 96 o O 029928 11 O izjavljujem da se u cjelosti prihvatam svog nasljednog dijela koji mi pripada iza umrlog i prihvatam se nasljednih dijelova koje mi eventualno ustupe ostali nasljednici (...)“) a kako se jednom dana nasljednička izjava o primanju (prihvatanju) zakonskog nasljednog dijela (nasljeđa) ne može opozvati u smislu odredbe članka 139. stavak (1) Zakona o nasljeđivanju SR BiH, to zakonska nasljednica M.Lj.2 nije mogla opetovano davati nasljedničke izjave o prihvatanju zakonskog nasljednog dijela nakon što je istu već jednom dala 1.12.2015. godine.

Nastavno na prethodno, situacija o pravnoj valjanosti jednom dane izjave o prihvatanju zakonskog nasljednog dijela ne može biti dovedena u pitanje ni u slučaju da, kakva je konkretna, nasljednička izjava - izjava o prihvatanju/primanju zakonskog nasljednog dijela/nasljeđa sadrži i dodatni navod o „ustupanju M.Lj.3“ (ili navod o „priznanju pravne valjanosti pismene oporuke pred svjedocima“), obzirom da takav (dodatni) navod zakonske nasljednice, čak i u situaciji da je nezakonit, ne derogira (već) ranije danu (pravno valjanu) izjavu o prihvatanju zakonskog nasljednog dijela, nego može jedino za posljedicu imati nemogućnost da u pravnom prometu takav (nezakonit dodatni) navod (o ustupanju zakonskog nasljednog dijela) proizvodi pravne posljedice ali bez pravnog učinka na (pravno valjanu) izjavu kojom se zakonski nasljednik (već) prihvatio svog nasljednog dijela, kako to prvostupanjski sud u konačnici pogrešno pravno rezonira.

Slijedom navedenog, ovaj sud cijeni da je prvostupanjski sud zbog pogrešnog pravnog pristupa u tumačenju odredbe članka 139. stavak (1) Zakona o nasljeđivanju SR BiH, izveo pogrešan pravni zaključak o pravnoj nevaljanosti nasljedničke izjave zakonske nasljednice M.Lj.2 od 1.12.2015. godine ovjerene od strane Miodraga Pajića, bilježnika iz Brčkog u dijelu u kojem se ista prihvatila svog nasljednog dijela, zbog čega je žalbu žaliteljice valjalo uvažiti te temeljem odredbe članka 344. stavak (1) točka 3) ZPP-a odlučiti kao u dispozitivu ovog rješenja.

U ponovnom postupku, prvostupanjski sud će imajući u vidu navode iz obrazloženja ovog rješenja pravilno pravno tretirati nasljedničku izjavu zakonske nasljednice M.Lj.2 od 1.12.2015. godine ovjerene od strane Miodraga Pajića, bilježnika iz Brčkog u smislu odredbe članka 139. stavak (1) Zakona o nasljeđivanju SR BiH.

PREDSJEDNICA VIJEĆA

Šejla Drpljanin